

[Jes Lunde]

Folketinget har taget nogle spæde skridt ind i den nye verden med de orlovsordninger, der så småt er begyndt at fungere, men der er brug for at komme betydeligt længere i en mere fleksibel tilrettelæggelse af arbejdslivet; massearbejdsløsheden gør det uomgængelig nødvendigt. Hvis vi skal forhindre meget af den menneskelige nød, der ellers bliver resultatet – og når dertil kommer, at mange beskæftigede også kan få et bedre liv ved en klogere fordeling af arbejdet – ja, så er der ikke meget at betænke sig på.

Når jeg har valgt at lægge så meget vægt på disse forhold i min tale, er det, fordi jeg er bange for, at regeringens sæbebobleoptimisme gør, at den ikke ser problemerne tilstrækkeligt i øjnene. SF er enig i, at dansk økonomi, hvad angår mange af nøgletallene, er væsentlig mere robust end tidligere: vi har overskud på betalingsbalancen, renten er historisk lav osv., men det er bare ikke det samme, som at de arbejdsløse kan forvente job lige om hjørnet.

Jeg tror personlig gerne, at optimismen flourer i Overdanmark, som en tidligere socialdemokratisk partiformand engang så rammen-de kaldte det, men denne optimisme er ofte betalt af helt andre mennesker, dem, der må af-finde sig med at leve med langt lavere indkomster og med en betydelig større usikkerhed om fremtiden.

Sådan er det også i nogen grad i øjeblikket. Regeringens skattereform gav kolossale skattelettelser til dem, der i forvejen havde de store indkomster. Der er både 10.000, 20.000, 30.000 og 50.000 kr. i skattelettelser årligt, når reformen er fuldt gennemført, hvis bare indkomsten er stor nok. Så er det ikke underligt, hvis nogen i bunden føler sig snydt. Mange med lave indkomster har kigget forgæves efter skattelettelserne, og andre har for længst regnet ud, at det er dem, der skal betale gildet.

Tilsvarende var det heller ikke gaverne til de dårligst stillede, der var i overtal, da man vedtog arbejdsmarkedsreformen. Regeringen fastholdt, at man skal smides ud af dagpengesystemet efter syv års ledighed, og for at føje spot til skade blev kommunernes muligheder for at redde de langtidsledige forringet ved, at støttet arbejde ikke længere kan give genoptjening af dagpengerechten. Vi må frygte, at mange falder nedenunder af sikkerhedsnettet, ned på bistands-hjælpen, hvor der sættes så snævre grænser for

husstandsindkomsten, at mange arbejdsløse ender med et stort, rundt nul, hvis de ikke er parate til at flytte fra deres ægtefælle.

Danmark trænger til et regeringsskifte, hvor de arbejdsløses problemer kommer længere op på dagsordenen, et skifte, hvor de små i samfundet kan mærke, at det er deres tur til at blive taget alvorligt. Vi får et folketingsvalg i efteråret 1994 med mulighed for et politisk systemskifte. Den regering, vi har nu, forsøger at ligne en nyskabelse, men det lykkes ikke særlig godt.

I SF er vi parate til at anerkende, at finanslovforhandlingerne i år har haft et bedre udgangspunkt ved, at der ikke har været overfyldt med sociale nedskæringer som i statsminister Schlüters regeringstid. Vi vil også kvitte-re for, at der på en række punkter er opnået en aftale mellem regeringen og SF om ændringer i finansloven, men der sker desværre stadig alt for lidt. Det er de tårnhøje spådomme om næste års ledighed et alt for tydeligt bevis på. Derfor er finansloven for 1994 ikke god nok, og derfor kan SF ikke stemme for den. Finansloven giver ikke nok håb til, at vi kan sige god for den, og livet kan ikke leves uden håb.

Jeg vil slutte med at citere den tyske filosof Ernst Bloch, der engang sagde: Man skal ikke håbe på troen, man skal tro på håbet.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes, at der i hr. Jes Lundes indlæg var mange fine betragtninger om, hvor vigtigt det er, at et menneske er en del af et arbejdsmæssigt fællesskab og selv har mulighed for at tjene til sig og sine og altså med andre ord skabe sit eget forsørgelsesgrundlag, så der ikke kun er en økonomisk indgang til nødvendigheden af at være med i et arbejdsmæssigt fællesskab.

Jeg synes også, der var nogle meget fine betragtninger om, hvor vigtigt det er, at næste generations behov tænkes ind i arbejdsmarkeds-politikken, og hvor vi vel dybest set gerne kunne ønske os, at det var en kvalitet i en personalepolitik og i en medarbejderpolitik, at folk faktisk brugte muligheden for at gå på forældreorlov.

Men det var nu ikke så meget derfor, jeg tog ordet. Det var for at sige til hr. Jes Lunde, at det er en forkert opfattelse at lægge frem for Folketinget, at jeg eller regeringen som helhed skulle være imod den idé, der ligger i skralde-